

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5 Fylke: Nord Trøndelag
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Ege
 Emne: Vasshering Bygdelag:
 Oppskr. av: Sverre Fjære Gard:
 (adresse): Sverre nr. Steinbjørn G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Det var vanleg her å bruke vassak og ta böttes å lura vater i. Vassaket kaller vi börtre eller börtkante. (Dialekt: eit börtre, ein börtkanti. Böt bli uttala med fjukk l.) Börtret var ein type som teikninga sjner, og vart bori på skrå over skuldra, slik at eine bötta i ei hand var litt framfor kroppen og den andre i andre handa litt attfor kroppen. I börtret var jarnludger med jarnbrok i enden. For brukte dei treböttes å lura vater i. Dette vart vanleg anlagt i 1880-åra. Men somme brukte treböttes einare til vassböttes. Og minnes ei kone som ludele einstg, bruke treböttes til vasshering i åra fram til 1920.

Det som er nemnt under punkt 2. om å lura vater i lagga kar med ta ågren som ein stakk i stang i jarnman, har ikkje vori brukt her. Heller ikkje som nemnt under punkt 3. om å sette vasskaret på ei ski, er kjent her.

Det var så yngre menn som bar

2

vatnet. På småbruk og i tuusmanns-
plassene var det gjernest kona som
måtte gjera det. Mannen og tildels kona
var for det neste borte på arbeide.

På gardane kjørde dei vatnet.

Sommars tid brukte somme vogn, andre
sleder med treskiving. Nokre hadde store
kar dei kjørde vatnet i, og brukte da
ei treskive som flatar i karet så vatnet
ikkje skulle skvulpe utover.

Andre brukte kagger dei kjørde vatnet
i.

I dag har dei fleste gardane innlagt
vater i fjøs og kjøkken. Somme gjeringsvater,
andre nyttles pumpes. Nokre har automat-
iske eller elektriske pumpearlegg.

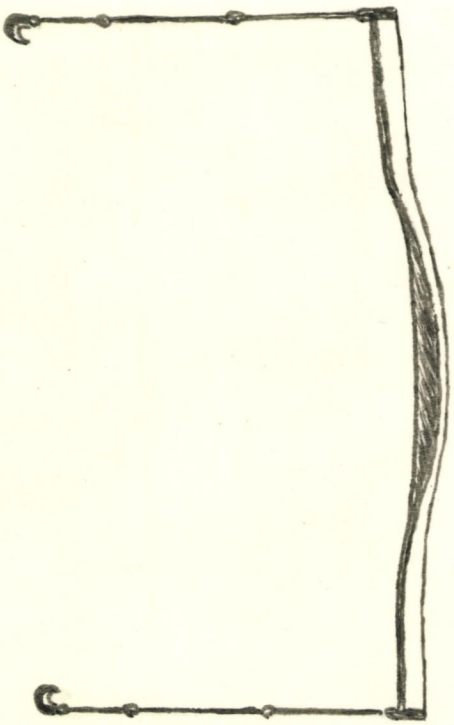
Men på dei småbruka må mange
framleis bera vatnet.

Somme gardar som har innlagt vater
har ikkje sikkert vater, som dei seier.
Når det bli langvarig tørke, må dei
til å kjøra vater. Og vinterstid er
det ofte at vassledningane frøs.

Forløy hadde også dei småbruk hatt
innlagt vater nars jamt no er
tilfelle er. Det er mangelen på
materiale som gjer seg gjeldene i
fleire høve.

Ein stad i bygda der det er nok så
tettgjendtt, er det no på tale om
itt større sams vassanlegg.

3

Vassäk (bältre)

667

N. Tr.
Egge

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

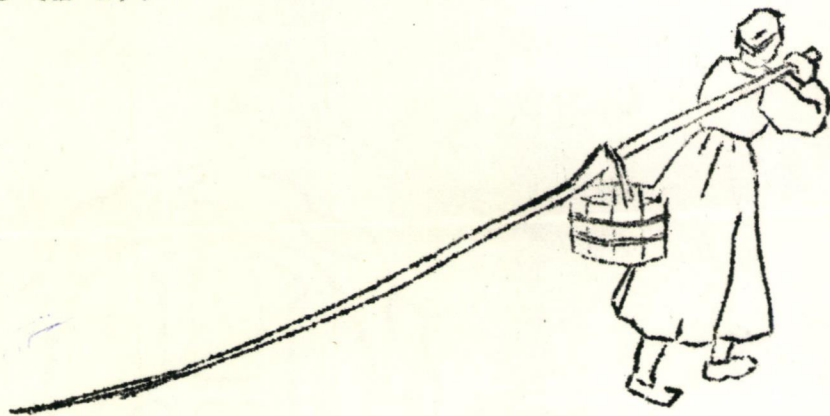
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverike. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Nei.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? Nei.

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Ja eg har høyrd at det ~~ikke~~ var brukt, men ikkje nok så rikeleg som det var her i bygda og heller ikkje for lenge sia det var brukt.

Det hjem elles føre meg at det var lite trøy her var brukt kumøkk til brensel, for her har det elles vari rikeleg med skog.